

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์กับประสิทธิผลสถานศึกษา และแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการกำหนดแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ทั้ง 4 แบบ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ระบุไว้ในบทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 6 – 10

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวม

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ภาวะผู้นำแบบสั่งการ	3.87	0.59	มาก
2. ภาวะผู้นำแบบขายความคิด	4.05	0.58	มาก
3. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.21	0.53	มาก
4. ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	4.05	0.52	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบขายความคิดและภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนภาวะผู้นำที่อยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ($\bar{X} = 3.87$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 2 ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำแบบสั่งการ

ภาวะผู้นำแบบสั่งการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารเน้นการใช้กฎระเบียบเพื่อให้งานนั้นสำเร็จ	3.94	0.79	มาก
2. ผู้บริหารย้ำความสำคัญของการกำหนดเวลาทำงานต้องสำเร็จ	4.10	0.66	มาก
3. ผู้บริหารกำหนดขั้นตอนในการกำกับผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีระบบ	4.00	0.74	มาก
4. ผู้บริหารออกคำสั่งที่ชัดเจน ระบุงานอย่างละเอียดว่าจะต้องทำอะไรและอย่างไร	4.08	0.78	มาก
5. ผู้บริหารควบคุมดูแลบังคับบัญชาการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด	3.88	0.79	มาก
6. ผู้บริหารบังคับบัญชาอย่างเข้มงวดและเด็ดขาด	3.57	0.93	มาก
7. ผู้บริหารมีเวลาเพียงส่วนน้อยที่ใช้ในด้านการเสริมแรงผู้ใต้บังคับบัญชา	3.47	0.97	ปานกลาง
8. ผู้บริหารบอกถึงความคาดหวังในผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ	3.96	0.72	มาก
รวมเฉลี่ย	3.87	0.59	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ผู้บริหารย้ำความสำคัญของการกำหนดเวลาทำงานต้องสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือ ผู้บริหารออกคำสั่งที่ชัดเจน ระบุงานอย่างละเอียดว่าจะต้องทำอะไรและอย่างไร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีเวลาเพียงส่วนน้อยที่ใช้ในด้านการเสริมแรงผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 2 ตำบลที่ 2 ภาวะผู้นำแบบขยายความคิด

ภาวะผู้นำแบบขยายความคิด	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารอธิบายการตัดสินใจของตนเองแล้วให้โอกาส ผู้ใต้บังคับบัญชาทำความเข้าใจในรายละเอียดงาน	3.98	0.72	มาก
2. ผู้บริหารชักจูงผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำตามเมื่อจำเป็น	3.86	0.76	มาก
3. ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือสนับสนุน ความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.10	0.73	มาก
4. ผู้บริหารให้การช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้งานบรรลุ เป้าหมาย	4.15	0.69	มาก
5. ผู้บริหารรู้จักใช้เทคนิคการเสริมแรงต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	4.05	0.72	มาก
6. ผู้บริหารให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ใน การทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.21	0.75	มาก
รวมเฉลี่ย	4.05	0.58	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านภาวะผู้นำแบบขยายความคิด
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด
ลำดับแรกคือ ผู้บริหารให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงานของ
ผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมาคือ ผู้บริหารให้การช่วยเหลือ
ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุดคือ ผู้บริหารชักจูงผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำตามเมื่อจำเป็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 2 ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารให้ความสนใจรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะของ ผู้ใต้บังคับบัญชา	4.25	0.68	มาก
2. ผู้บริหารรับฟังอุปสรรคปัญหาจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่าง จริงใจ	4.22	0.68	มาก
3. ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเองแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา	4.36	0.66	มาก
4. ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือสนับสนุนต่าง ๆ แก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา	4.24	0.70	มาก
5. ผู้บริหารไม่เข้าไปควบคุมกำกับการทำงานของ ผู้ใต้บังคับบัญชา	3.89	0.85	มาก
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็น	4.26	0.67	มาก
7. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมใน กระบวนการทำงาน	4.28	0.64	มาก
8. ผู้บริหารร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจใน กระบวนการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.22	0.72	มาก
9. ผู้บริหารขอความเห็นชอบจากผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่อง สำคัญก่อนนำไปปฏิบัติ	4.21	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.53	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด
ลำดับแรกคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมใน
กระบวนการทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารไม่เข้าไป
ควบคุมกำกับการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 2 ด้านที่ 4 ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน

ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารอนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชากำหนดแนวทางทำงานด้วยตนเอง	4.11	0.64	มาก
2. ผู้บริหารไว้วางใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานโดยอิสระ	4.17	0.68	มาก
3. ผู้บริหารมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเสมือนผู้นำคนหนึ่งเหมือนผู้บริหาร	4.02	0.70	มาก
4. ผู้บริหารกระจายอำนาจให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบและตัดสินใจด้วยตนเอง	4.13	0.68	มาก
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระในการปฏิบัติงาน	4.20	0.63	มาก
6. ผู้บริหารยอมรับและยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานได้ดี	4.24	0.77	มาก
7. ผู้บริหารเชื่อว่าผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถทำงานให้เป็นที่พอใจได้โดยไม่ต้องคอยควบคุม	4.16	0.73	มาก
8. ผู้บริหารให้การช่วยเหลือคำจุนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาก่อนข้างน้อย	3.39	1.21	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.05	0.52	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ผู้บริหารยอมรับและยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานได้ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารให้การช่วยเหลือคำจุนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาก่อนข้างน้อย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
ด้านที่ 1 ความพึงพอใจในงานของครู

ความพึงพอใจในงานของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูมีความพึงพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จจากการทำงาน	4.34	0.61	มาก
2. ครูมีความพึงพอใจที่ได้รับค่ายกย่องชมเชยเมื่อปฏิบัติงานได้ดี	4.23	0.68	มาก
3. ครูมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของห้องพักครูที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	4.10	0.74	มาก
4. ครูมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่น ห้องปฏิบัติงาน สื่อมัลติมีเดีย ห้องสมุด ตำราเรียนที่มีคุณภาพ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น	4.02	0.79	มาก
5. ครูมีความพึงพอใจเมื่อเพื่อนร่วมงานให้การยอมรับในความรู้ความสามารถ	4.20	0.68	มาก
6. ครูมีความพึงพอใจเมื่อผู้บังคับบัญชามอบอำนาจการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน	4.11	0.62	มาก
7. ครูมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการดำเนินงานของโรงเรียน	4.14	0.61	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจที่ได้รับโอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง และหรือระดับเงินเดือนที่สูงขึ้น	4.22	0.74	มาก
9. ครูมีความพึงพอใจในการได้รับผลตอบแทนที่ได้รับจากหน่วยงาน เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทน ค่ารักษาพยาบาล ค่าการศึกษาของบุตร และค่าเช่าบ้าน	4.17	0.75	มาก
10. ครูมีความพึงพอใจในความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.38	0.73	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.52	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านความพึงพอใจในงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ครูมีความพึงพอใจในความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ครูมีความพึงพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จจากการทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่น ห้องปฏิบัติการ สื่อมัลติมีเดีย ห้องสมุดตำราเรียนที่มีคุณภาพ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.02$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
ด้านที่ 1 คุณภาพการสอนของครู

คุณภาพการสอนของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่นการสอนแบบโครงงาน การใช้ปัญหาเป็นฐาน และการสอนแบบสืบเสาะ เป็นต้น	4.06	0.65	มาก
2. ครูใช้การสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ และเป็นธรรมชาติ	4.10	0.64	มาก
3. ครูมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้	3.99	0.66	มาก
4. ครูมีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	4.03	0.65	มาก
5. ครูใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.13	0.64	มาก
6. ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.09	0.60	มาก
7. ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามสภาพจริง	4.14	0.61	มาก
8. ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	3.79	0.83	มาก
9. ครูได้รับโอกาสในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมอ	4.13	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.05	0.53	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านคุณภาพการสอนของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามสภาพจริง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมาคือ ครูใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และครูได้รับโอกาสในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.79$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 79 โรงเรียน ข้อมูล 10 มิถุนายน 2556 (ภาคผนวก ง หน้า 111 – 113)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	79	3.16	0.32	ดีมาก

จากตาราง 13 พบว่า ประสิทธิภาพผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้ข้อมูลเกรดเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2556 เฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.16$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		
	ประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครู	ประสิทธิผลสถานศึกษาด้านคุณภาพการสอนของครู	ประสิทธิผลสถานศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
1. ภาวะผู้นำแบบสั่งการ	0.402**	0.550**	0.131*
2. ภาวะผู้นำแบบขยาคความคิด	0.536**	0.425**	0.106
3. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	0.554**	0.394**	0.095
4. ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	0.499**	0.458**	0.059

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อยู่ระหว่าง 0.059 – 0.554 มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยมีรายละเอียดดังนี้

พบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดลำดับแรกคือ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับความประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.554$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

รองลงมาคือ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบสั่งการของผู้บริหารสถานศึกษากับความประสิทธิผลสถานศึกษาด้านคุณภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.550$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษากับความประสิทธิผลสถานศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.059$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกเป็นรายด้านพบว่า

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบสั่งการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลสถานศึกษาทุกด้าน ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านคุณภาพการสอนของครู อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.550$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจในงานของครู อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = 0.402$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.131$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบขายความคิดของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลสถานศึกษาทุกด้าน ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านความพึงพอใจในงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.536$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาคือ ด้านคุณภาพการสอนของครู อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.425$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.106$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลสถานศึกษาทุกด้าน ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านความพึงพอใจในงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.554$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาคือ ด้านคุณภาพการสอนของครู อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = 0.394$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.095$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลสถานศึกษาทุกด้าน ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านความพึงพอใจในงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.499$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาคือ ด้านคุณภาพการสอนของครู อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.458$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.059$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากตอนที่ 3 (ขั้นตอนที่ 1 ของการวิจัย) ในแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับประสิทธิผลสถานศึกษา และพิจารณาระดับภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนั้น มายกร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลปรากฏดังนี้

ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำแบบสั่งการ

จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบสั่งการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับประสิทธิผลสถานศึกษาด้านคุณภาพการสอนของครู โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำแบบสั่งการสูงสุดคือ ผู้บริหารย้ำความสำคัญของการกำหนดเวลาทำงานต้องสำเร็จ แนวทางหรือกระบวนการกำหนดระยะเวลาหรือแผนงานที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงานด้านคุณภาพการสอนของครู สรุปได้ว่า ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ ระบุระยะเวลาการปฏิบัติงานและกำหนดส่งงานที่แน่นอน มีการออกหนังสือคำสั่งมอบหมายงานให้ชัดเจน โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินเป็นระยะ ๆ ตามแผนที่วางไว้

ด้านที่ 2 ภาวะผู้นำแบบขายความคิด

จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบขายความคิดของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครู โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำแบบขายความคิดสูงสุดคือ ผู้บริหารให้การสนับสนุน อำนาจความสะดวกต่าง ๆ แนวทางหรือกระบวนการสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงาน ด้านความพึงพอใจในงานของครู สรุปได้ว่า ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการทำงาน สนับสนุนแนวคิดที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอ แล้วคอยดูแลให้คำปรึกษาและให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา

ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงสุดกับประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครู โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา แนวทางหรือกระบวนการในการให้ความสำคัญและความเป็นกันเองที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงาน ด้านความพึงพอใจในงานของครู สรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู มีความจริงใจสามารถเข้าถึงได้ง่าย และต้องเข้าไปคลุกคลีกับครูมีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรม

ด้านที่ 4 ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน

จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงสุดกับประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครู โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ผู้บริหารยอมรับและยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานได้ดี แนวทางหรือกระบวนการให้การยอมรับและยกย่องชมเชยที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงาน ด้านความพึงพอใจในงานของครู สรุปได้ว่า ต้องพิจารณาความดีความชอบให้กับครูที่ปฏิบัติงานได้ตัวอย่างเสมอภาค มีการยกย่องชมเชยเป็นรายบุคคลในโอกาสที่เหมาะสมหรือในที่ประชุมด้วยความจริงใจ มีการสังสรรค์ร่วมกันเพื่อเป็นการให้รางวัลจากความสำเร็จของงานชั้นสำคัญ ๆ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ กับประสิทธิผลสถานศึกษา และแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิผลสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา และแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ทั้งหมดจำนวน 133 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง 103 โรงเรียน ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีบางโรงเรียนที่เก็บข้อมูลไม่สมบูรณ์ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ครบจึงตัดทิ้ง และได้กลุ่มตัวอย่างที่ข้อมูลสมบูรณ์ 79 โรงเรียน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 79 คน ข้าราชการครู จำนวน 186 คน รวม 265 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้วิจัยนำมาสรุปผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรก

คือ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบขายความคิดและภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ส่วนภาวะผู้นำที่อยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ซึ่งสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ พบว่า ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ผู้บริหารย้ำความสำคัญของการกำหนดเวลาทำงานต้องสำเร็จ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้บริหารออกคำสั่งที่ชัดเจน ระบุงานอย่างละเอียดว่าจะต้องทำอะไรและอย่างไร อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีเวลาเพียงส่วนน้อยที่ใช้ในด้านการเสริมแรงผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด พบว่า ภาวะผู้นำแบบขายความคิด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ผู้บริหารให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงานของ ผู้ใต้บังคับบัญชา รองลงมาคือ ผู้บริหารให้การช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารชักจูงผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำตามเมื่อจำเป็น และอยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.3 ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารไม่เข้าไปควบคุมกำกับการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และอยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.4 ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน พบว่า ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ผู้บริหารยอมรับและยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานได้ดี อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารให้การช่วยเหลือคำจูงแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาก่อนข้าน้อย อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ด้านความพึงพอใจในงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านคุณภาพการสอนของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านความพึงพอใจในงานของครู พบว่า ความพึงพอใจในงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับ

แรกคือ ครูมีความพึงพอใจในความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ครูมีความพึงพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จจากการทำงาน อยู่ในระดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่น ห้องปฏิบัติการ สื่อมัลติมีเดีย ห้องสมุดตำราเรียนที่มีคุณภาพ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านคุณภาพการสอนของครู พบว่า คุณภาพการสอนของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ลำดับแรกคือ ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามสภาพจริง อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ครูใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และครูได้รับโอกาสในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์โดยเรียงค่าความสัมพันธ์จากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับความประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครู มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาคือ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบสั่งการของผู้บริหารสถานศึกษากับความประสิทธิผลสถานศึกษาด้านคุณภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนความสัมพันธ์ที่อยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษากับความประสิทธิผลสถานศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่า ภาวะผู้นำแบบสั่งการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำมาสรุปผลในแต่ละด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ พบว่า แนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบสั่งการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา ด้านคุณภาพการสอนของครู ประเด็น ผู้บริหารย้ำความสำคัญของการกำหนดเวลาทำงานต้องสำเร็จ ผู้บริหารมีแนวทางหรือกระบวนการกำหนดระยะเวลาหรือแผนงานที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงานด้านคุณภาพการสอนของครู ได้แก่ ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ ระบุระยะเวลาการปฏิบัติงานและกำหนดส่งงานที่แน่นอน มีการออกหนังสือคำสั่งมอบหมายงานให้ชัดเจน โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินเป็นระยะ ๆ ตามแผนที่วางไว้

4.2 ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด พบว่า แนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบขายความคิดของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจในงานของครู ประเด็น ผู้บริหารให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ผู้บริหารมีแนวทางหรือกระบวนการสนับสนุน อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงาน ด้านความพึงพอใจในงานของครู ได้แก่ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการทำงาน สนับสนุนแนวคิดที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอ แล้วคอยดูแลให้คำปรึกษาและให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา

4.3 ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม พบว่า แนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจในงานของครู ประเด็น ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารมีแนวทางหรือกระบวนการในการให้ความสำคัญและความเป็นกันเองที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงาน ด้านความพึงพอใจในงานของครู ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู มีความจริงใจสามารถเข้าถึงได้ง่าย และต้องเข้าไปคลุกคลีกับครู มีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรม

4.4 ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน พบว่า แนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจในงานของครู ประเด็น ผู้บริหารยอมรับและยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานได้ดี ผู้บริหารมีแนวทางหรือกระบวนการให้การยอมรับและยกย่องชมเชยที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงาน ด้านความพึงพอใจในงานของครู ได้แก่ ต้องพิจารณาความดีความชอบให้กับครูที่ปฏิบัติงานได้ดีอย่างเสมอภาค มีการยกย่องชมเชยเป็นรายบุคคลในโอกาสที่เหมาะสมหรือในที่ประชุมด้วยความจริงใจ มีการสังสรรค์ร่วมกันเพื่อเป็นการให้รางวัลจากความสำเร็จของงานชิ้นสำคัญ ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทั้ง 4 ด้าน สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และตามลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้งานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีว่าด้วยผู้นำตามสถานการณ์ (สาคร สุขศรีวงศ์, 2551 : 158 – 165) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จได้นั้นไม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะเฉพาะที่ตายตัวและไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออกเชิงพฤติกรรมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเท่านั้น หากแต่ผู้นำจะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ก็ต่อเมื่อผู้นำสามารถเลือกใช้วิธีการหรือแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการเป็นผู้นำที่เหมาะสมสอดคล้องกับแต่ละสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 203) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลได้นั้นจำเป็นที่ผู้นำจะต้องปรับภาวะผู้นำของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ บุญหล้า (2556 : 98) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำกับความมีประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเอง ส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 8) ที่กล่าวว่า การบริหารงานนั้น มิใช่ผู้บริหารกระทำเพียงคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ เพราะแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ในประเด็นที่ผู้บริหารมีเวลาเพียงส่วนน้อยที่ใช้ในด้านการเสริมแรงผู้ใต้บังคับบัญชา พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าผู้บริหารมีเวลาในการเสริมแรงผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารกำหนดระยะเวลางานที่ต้องสำเร็จและออกคำสั่งที่ชัดเจน แล้วยังต้องให้การสนับสนุน สร้างแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์

(2550 : 201 – 211) ที่กล่าวว่า ผู้นำจะยึดหลักแน่นอนตายตัวในการจับคู่ระหว่างแบบผู้นำกับประเภทของผู้ตามคนที่ตายตัวตลอดเวลาหาได้ไม่ แต่จะต้องรู้จักการยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนแบบผู้นำไปตามสถานการณ์ให้เหมาะสม สอดคล้องกับระดับวุฒิภาวะของผู้ตามด้วย

และในประเด็นผู้บริหารให้การช่วยเหลือคำจูงแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาค่อนข้างน้อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าผู้บริหารมีการให้การช่วยเหลือคำจูงแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระในการปฏิบัติงาน เชื่อว่าสามารถทำงานเป็นที่พอใจโดยไม่ต้องคอยควบคุม แล้วยังให้การช่วยเหลือ สนับสนุนความต้องการของพนักงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายได้เป็นที่น่าพอใจ สอดคล้องกับ พูลศักดิ์ โกสิยวัฒน์ (2555 : 52 – 60) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของหัวหน้าพนักงานขายและผลการปฏิบัติงานของพนักงานขาย พบว่า ผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายขึ้นอยู่กับรูปแบบภาวะผู้นำหลักและความสามารถในการปรับใช้รูปแบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของหัวหน้าพนักงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ด้านความพึงพอใจในงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ และได้รับความสำเร็จจากการทำงาน สอดคล้องกับ Lock & Corawford (2000) และ Porter & Smith (1970 อ้างถึงใน เสาวณี ตรีพุทธรัตน์, 2548) ที่สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการจากงานและผลที่ได้รับ และความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ด้านคุณภาพการสอนของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และได้รับโอกาสในการพัฒนากระบวนการจัดเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิลัญ ภูมิพิมพาคม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์โดยเรียงค่าความสัมพันธ์จากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับความประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครู มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมใน

กระบวนการทำงาน สอดคล้องกับ ยูพาพร เพชรทอง (2557 : 79) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอกกรอบสาม ด้านคุณภาพผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ที่ 5 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการมองเห็นความสำคัญของผู้ร่วมงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการให้ความสำคัญของผู้ร่วมงานทำให้ผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับ บัวลอย ศรีสังข์กุล (2553 : 59) ได้ศึกษาเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารให้ความสำคัญกับตนเองในการปฏิบัติงานสามารถสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน

ภาวะผู้นำแบบสั่งการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารย้ำความสำคัญมีการออกคำสั่ง ระบุงานอย่างละเอียด ดูแลบังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับ เดวิส (Davis, B. W., 2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตเทศบาลชานเมืองทิศตะวันตกเฉียงเหนือของรัฐมิสซิสซิปปี พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และในภาพรวมยังพบว่าภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษาดำเนินการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อม และสิ่งที่เรียน เป็นต้น ซึ่งมีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ ยูพาพร เพชรทอง (2557 : 73) ได้ศึกษาเกี่ยวกับได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอกกรอบสาม ด้านคุณภาพผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ที่ 5 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำกับคุณภาพผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ที่ 5 ของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ ระบุระยะเวลาการปฏิบัติงานและกำหนดส่งงานที่แน่นอน มีการออกหนังสือคำสั่งมอบหมายงานให้ชัดเจน โดยการนิเทศ ติดตาม และประเมินเป็นระยะ ๆ ตามแผนที่วางไว้ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการทำงาน สนับสนุนแนวคิดที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอ แล้วคอยดูแลให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ

ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู มีความจริงใจสามารถเข้าถึงได้ง่าย และต้องเข้าไปคลุกคลีกับครู มีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรม ต้องพิจารณาความดีความชอบให้กับครูที่ปฏิบัติงานได้ดีอย่างเสมอภาค มีการยกย่องชมเชยเป็นรายบุคคลในโอกาสที่เหมาะสมหรือในที่ประชุมด้วยความจริงใจ มีการสังสรรค์ร่วมกันเพื่อเป็นการให้รางวัลจากความสำเร็จของงานชิ้นสำคัญ ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความมีภาวะผู้นำต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์และลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อส่งผลให้ประสิทธิผลสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับ พูลศักดิ์ โกสิยวัฒน์ (2555 : 52-60) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของหัวหน้าพนักงานขายและผลการปฏิบัติงานของพนักงานขาย พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำหลักของหัวหน้าพนักงานขายโดยส่วนใหญ่เป็นแบบขายความคิด ที่เน้นตัวงานสูงและความสัมพันธ์สูง หัวหน้าพนักงานขายส่วนใหญ่มีความสามารถในการปรับใช้รูปแบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายขึ้นอยู่กับรูปแบบภาวะผู้นำหลักและความสามารถในการปรับใช้รูปแบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของหัวหน้าพนักงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ ภิญโญ คชศิลา (2543 : 75 – 76) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ พบว่า ระดับภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแบบภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้แก่ ภาวะผู้นำที่เน้นด้านการมุ่งสัมพันธ์เป็นรายคน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ทั้ง 4 ด้าน โดยผู้บริหารต้องย้ำความสำคัญของการกำหนดเวลาทำงานต้องสำเร็จ ผู้บริหารออกคำสั่งที่ชัดเจน ระบุงานอย่างละเอียดว่าจะต้องทำอะไรและอย่างไร ผู้บริหารให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารให้การช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน ผู้บริหารยอมรับและยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานได้ดี ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระในการ

ปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และพัฒนาให้ประสิทธิผลสถานศึกษาสูงขึ้น

1.2 จากผลการศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ด้านความพึงพอใจในงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครู โดยทำให้ครูรู้สึกมีความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประสิทธิผลสถานศึกษา

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์โดยเรียงค่าความสัมพันธ์จากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับความประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครูมีค่าความสัมพันธ์สูงสุด ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารให้ความสำคัญและความเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน เพื่อให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เมื่อครูพึงพอใจในการทำงานจะสามารถทำงานด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถส่งผลให้งานมีประสิทธิผล ประสิทธิผลสถานศึกษาจะสูงขึ้นตามไปด้วย

1.4 จากผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ทั้ง 4 ด้าน โดยต้องมีการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ ระบุระยะเวลาการปฏิบัติงานและกำหนดส่งงานที่แน่นอน มีการออกหนังสือคำสั่งมอบหมายงานให้ชัดเจน โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินเป็นระยะ ๆ ตามแผนที่วางไว้ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการทำงาน สนับสนุนแนวคิดที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอ แล้วคอยดูแลให้คำปรึกษาและให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู มีความจริงใจสามารถเข้าถึงได้ง่าย และต้องเข้าไปคลุกคลีกับครู มีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรม ต้องพิจารณาความดีความชอบให้กับครูที่ปฏิบัติงานได้ตัวอย่างเสมอภาค มีการยกย่องชมเชยเป็นรายบุคคล ในโอกาสที่เหมาะสมหรือในที่ประชุมด้วยความจริงใจ มีการสังสรรค์ร่วมกันเพื่อเป็นการให้รางวัลจากความสำเร็จของงานชิ้นสำคัญ ๆ เพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิผลสถานศึกษาที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความพึงพอใจในงานของครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ต่าง ๆ เพื่อเกิดการเปรียบเทียบและพัฒนา

2.2 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของเฮอร์เชย์และแบลนชาร์ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2.4 ควรศึกษาแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2